Ն՝ 616 — 1879 ՅՈՒԼԻՍ 23 ԲԱԶՄԱՐ ԷՐԹԷՍԻ — ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ
Մէճիտիէ 20 դրուշան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՋԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . 200 դր.
Ալթը այլըգ . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . . 55 »

Վիլայաթա եախօտ Օսմանլը եւ էֆրէնճ բօսթաբը իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն,

Պիր սէնէլիք . . . 230 դր.
Ալթը այլըգ . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . . 60 »
Բօսթա իւճրէթի տախիլ տիր։

Մէճիտիէ 1 դրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵՍ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՄԻԼԻՅԻ

ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒ ՎԱՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՑԱԹԼԱՐ

Գէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 5 դր.
3 ինճիւ սահիֆէյէ 4 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ 2 »

ԻԹԱՆ. Պանդա, Շիրքէթի վէ ուսմուրա սարրաֆիյէյէ այիւ օրան իրանաթըն պէհէր սրրաար 2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 դր.
4 ինճիւ սահիֆէյէ 4 »
Ձիյատէ մրեւտէթի իչին իլա նաթա այրը բազարլըգ օրուր

Մէվատտը նաֆիսա տայիր պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իսաէ օլունմայաճագ։

Մէճիտիէ 1 դրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն սումուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիւ քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի զազէթա Տիգրան Ճիվելէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆիֆէյի մէքթուբիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իկթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 23 ՅՈՒԼԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Բոլիթիգա ալէմինտէ եէնի պիր զուհուրաթ օլմայըգ, եալընըզ ինկիլթերրա սոնանմասընըն Պէշիդայա, վէ Ֆրանսա սոնանմասընընա Սէլանիկ սուլարընա կէլմէսի, պաղը գէյլ ու գալը միւճիպ օլմագտա տուր։

Հագիգաթէն պու իւքի Ղարպ տէվլէթինին պէօյլէ պիրտէն սոնանմալարընը պու թարաֆա սէվգ իթմէյէրի սէպէպսիզ օլմայըգ, էլպէթտէ պիր սէպէպ մէպնի օլմալը տուր։ Լաքին պու սէպէպին նէտէն իպարէթ օլաճաղընը անլամագ տախի բէք կիւճ տիր։

Էկէր պու հարէքէթ Մըսրը մէսէլէսինին հալլինտէն էվվէլ վուգու պուլմուշ օլայրտը, օ մէսէլէյէ համզ օլունաճագ իսի։ Լաքին պու կիւն մէսէլէի մէգքիւրէնին հալ օլունմամըշ հիչ պիր ճիհէթի գալմայըգ, ֆէրմանը այի մատտէսինէ տախի գարար վէրիլմիշ օլտուղունտան, պու սոնանմա սէվգի մատտէսինին, մէսէլէի մէգքիւրէ իլէ հիչ պիր միւնասիպէթիօլմայաճաղըշիպհէսիզ տիր։

Շիմտիքի հալտէ պիզճէ հալ օլունմամըշ եալընըզ պիր մէսէլէ վար տըր քի, օ տա Եունան մէսէլէսի տիր։ Պինաէն ալէյհ պու սոնանմալարընը սէվգի մատտէսինին, մէսէլէի մէգքիւրէ իլէ պիր միւնասիպէթը օլմագ իհթիմալէ տահա գարիպ տիր։

Անճագ պու Յթագտիրտէ կիւճ անլաշըրապիլէճէք պիր շէյ վար տըր քի, օ տա պու իւքի սոնանմանընն պիր մագսատա մէպնի՞ մի կէլիպ, եօգսա հէր պիրինին մագսատը այրը մը օլտուղունու անլամագ մատտէսի տիր։

Մալիմ տիր քի, Եունան հուտուտու մէսէլէսինտէ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթերրանընն էֆքէարը պիր օլմայուպ, պու գատար միւզաքէրաթ իլէ պէրապէր, պու պապտէ պէյնլէրինտէ իթթիֆագ հասըլ օլամատըրընտան, պու իւքի տէվլէթին սոնանմալարընը պու թարաֆա սէվգ իթմէյէրի, էկէր Եունան մէսէլէսինէ միւթէալիգ իսէ, պիր այնը մագսատա մէպնի օլամազ. չիւնքի Ֆրանսա օլսա օլսա, տէվլէթը Օսմանիյէյի, մուհարէպէ վուգուի թագտիրինտէ, Եունանը պահրէն վուրմագտան մէն իթմէք իսթէյէճէք տիր։ Ինկիլթերրա իսէ, պու պապտէ Ֆըրանսա իլէ պիրլէշէմէզ։

Անճագ պու իւքի տէվլէթին, տէվլէթը Օսմանիյէյէ գարշը սոնանմա սէվգ իթմէյէրի, իհթիմալը խարիճինտէ օլտուղու կիպի, պիրիպիրինին իթթիֆագը-նա միւհթաճ օլան պու իւքի Ղարպ տէվլէթի պէյնինտէ պէօյլէ ուֆագ պիր էճնէպի մէսէլէսինտէն տօլայը մուխալիֆէթ զուհուրու տախի զայրի մէմուլ տըր։ Խուսուսի իլէ քի, Ֆրանսա սոնանմասընընն ինկիլթերրա վէ Օսմանլը սոնանմալարընա գարշը տուրմասը միմքիւն տէյիլ տիր։

Պունունն իչիւն, պու սոնանմա սէվգի մատտէսինին Եունան մէսէլէսի իլէ տախի միւնասէպէթի օլմայուպ, նէ սէպէպ մէպնի օլտուղու անլաշըլմայօր, վէ եախօտ օ սէպէպ հալա կիպլի գալուպ մէյտանա չըգմայան ահվալտէն պուլունույօր։

* *

Եունան մէսէլէսինին հալլի իչուն, գօմիսիօնա իհթիյաճ գալմայուպ, սիւֆէրանընն թէվասսութու իլէ հալ օլունմասը մէմուլ օլտուղունու եաղմըշ իսի իսէք տէ, Պապը Ալինին գօմիսէրլէր թային իթմէք իւզրէ պուլունտուղու վէ գօմիսիօնուն եաղընտա իհթիմա իտէճէյի սէօյլէնմէքտէ տիր քի, պու տա Ֆրանսա հիւքիւմէթինին Սավֆէթ բաշա հազրէթլէրինէ իթմիշ օլտուղու թավսիյէ իւզրինէ մէպնի օլմալը տըր. պիրինճի գօմիսէրլիյէ խարիճիյէ նազընը միւշարիւէյհ Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրինին թային օլունաճագլարը մերվիւ տիր։

* *

Մուհարէպէլէրին ինթաճ իթթիքլէրի թէլէֆաթ իլէ, Ռուսիատա զուհուր իտէն վէպա, վէ Ամերիգատան էքսիք օլամամագտա պուլունան սարը հիմմա իլլէթլէրի նէվի պէչէրի էքսիլթմէք իչիւն քեաֆի տէյիլ իմիշ կիպի, պու տէֆա Հինտիսթանատա գօլէրա զուհուրու տախի խապէր վէրիլմէքտէ տիր. լաքին պու տա մուհարէպէլէրին նէթայիճինտէն օլուպ, Աֆղանիսթանատան ավտէթ իտէն ինկիլիզ ասքէրի պէյնինտէ զուհուր իթմիշ տիր։

Լաքին պու կիւնքի թէլէկրաֆլար սըրասընտա Լօնտրատան կէլէն պիր թէլէկրաֆ՝ պու հավատիսի թէքզիպ իտէյօր, ֆագաթ պու թէքզիպին աքսի օլարագ, էկէր մէքզիւր հավատիս սահիհ իսէ, մէմուլ իտէրիզ քի ինկիլթերրա Աֆղանիսթանտա, վէ Զուլուլար մէմլէքէթինտէ տէօքտիւրտիւյիւ գանլար իլէ քիֆայէթ իտիւպ, պէօյլէ տէհշէթլիւ պիր իլլէթ իլէ պիր չօգ ատամըն թէլէֆ օլմասընա բաղը օլմայուպ, պու իլլէթին էօնիւնիւ ալմագ, վէ նէշրինէ մանի օլմագ իչիւն լազըմ կէլէն թէտապիրի չէտիտէնէ թէշէպպիւս իտէճէք տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ա.Ֆոն Հալա

Բարիս 2 օգոստոս

Արապ թապիտանը մէսէլէսինին հալլի իչիւն եէնի պիր գօմիսիօն թէշքիլինէ տէվլէթլէր թարաֆընտան միւթէֆիգէն գարար վէրիլմիշ տիր։

Սաֆվէթ բաշա, Բարիստէն հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ, Եունանիստան թահսիլի հուտուտ մէսէլէսի իչիւն, տէվլէթը Ալիսէ թարաֆընտան տէրհալ գօմիսէրլէր թային օլունաճաղընա տայիր, Ֆրանսա ռէիսի վիւքէյա վէ խարիճիյէ նազընը Մ. Վատինկթոնա թէքմինաթ վերմիշ տիր։

Լօնտրա 1 օգոստոս

Աֆղանիսթանատան Հինտիսթանա ավտէթ իտէն ինկիլիզ ասքերի մէհանէսինտէ գօլէրա իլլէթի զուհուրինէ տայիր Կէշ զազէթասընընն՝ Աֆղանիսթանատան Հինտիսթանա ավտէթ իտէն ինկիլիզ ասքէրի մէյանէսինտէ գօլէրա իլլէթի զուհուրինէ տայիր նէշր իթթիյի հավատիս սահիհ տէյիլ տիր. մէքզիւր թէլէկրաֆ իլավէթէն պէեան իսթէօր քի, եէտի հաֆթատան պէրու գօլէրա իլլէթի նապէտիտ օլմուշ տըր։

Նանէյ 3 օգոստոս

Պու կիւն Մ. Թիէր հէյքէլինին ռէսմի ռէքզի վուգու պուլմուշ տուր։ Հիւքիւմէթ թարաֆընտան պու ռէսմտէ հէյէթը վիւքէյանընն պէշ ապասը պուլունմագտա իսի։

Խընճախընճ գալապալըգ պուլունուպ, զէյնէթը մէզքիւրէ՝ պիր զէյնէթի միւլկէ սուրէթինի ալմըշ իսի։

Վիւքէյա՝ խրատա իթթիկի նութգալարընտա պիքր իթմիշ տիր քի, Մ. Թիէր մէմլէքէթի տիւշմանատան թախլիսէ իթթիրմիշ, վէ հուբրիսէթի վէ հէյէթը հազրէ մուհաֆազասընը իլթիզամ իտէն ճիւմհուրիյէթի թէէսիս իսէմիշ տիր։

Մ. Ֆիլ Սիմոն տախի այնը էֆքէարը սուրէթը մուֆասսալէտ պէեան իթմիշ տիր։

(Էլէոնոր Հէրլոտ մախսուս ռեպորթիորֆ)

Լօնտրա 2 օգոստոս

Պու սապահքի Թայմզ Անատօլունուն ըսլահաթը հագգընտա պիր պէնտը մախսուս նէշր իտէրէք, իսլահաթը մէզքիւրէնին իճրասընտա հիւքիւմէթը Օսմանլիէնին թէէսիսրաթը սկպէպինտէն տօլայը ալէյ ումում կապիթալարընն կէօսթէրտիքլէրի սապբրսբզգլարը թագպիհ իտիւօր։ Թայմզ տէօր քի, «մալիյէսինի թանգիմ իթմէք, վէ մէսարիֆինի ազալթմագ վէ թասարրուֆաթը միւդաթալիյէի ըսլահաթը մէզքիւրէտէ իճրա իթմէք իչիւն լազըմ կէլէն վագթու միւսաատէյի թիւրքիյա վէրմէլի տիր. քէզալիք քէնտի հալինէ վէ քէնտի ատամարընա պըրագմալը տըր քի եարընընար»։ Մէզքիւր զազէթա իսթմի քէլամ իտէրէք տէօր քի, Օսմանլը հէյէթը վիւքէյասընընն թէպլիտտիւլթը տախրէսինէ պէօյիւք պիր էհէմմիյէթ վէրմէք իսթա տըր։ Ինկիլիզ սոնանմասընընն Պէշիգա լիմանընա միւվասլէթինէ հիչ պիր էհէմմիյէթ վերիրմէօր։

Պուգրէշ 1 օգոստոս

Օսմանլը խարիճիյէ նազընը ճէտիտ Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի, պու կիւն (ճումա) Սթամպօլա կէթմէք իւզրէ Թունա իւզերինտէ Օրսովա նամ մահալտէ վաքօրա բաքիպ օլմուշ տուր։

Բէրլէն — Ռումանիա խարիճիյէ նազընը Մ. Պոէրէսգօ եարընն (ճումա իրթէսի կիւնիւ) Վիէննայա միւթէվէճճիհէն Պուգրէշտէն հարէքէթ իտէճէք վէ օրատան տախի կալմագ խայլի բահթախթալարը գկյարէթ իյլեէճէք տիր։ Պու սէեահաթընն մագսատ էճնէպի հիւքիւմէթլէրէ իսպաթ իթմէք տիր քի, Ռումանիանընն ահվալը տախիլիյէսի իլէ էդհանը էհալիսի, Պէրլին ատանամլարընին Եաուտիլէրէ տայիր օլան պէնտինի թէարիճէն իճրա իթմէքտէն պաշգա պիր թէպիրին իթթիսապը իչիւն էմարէթէ միւսաատէ իթմէզլէր։

Բէրլէն — Պուլկարիսթան բրէնսի, բրէնս Ալէքսանտր թարաֆընտան կէլէն մէմուրու մախսուս Մ. տրֆորվն, Ռումանիա բրէնսի, բրէնս Շարլ թարաֆընտան խասսէթէն հուզուրա գապուլ օլունմուշ տուր։ Եէքսիկէրէ տօսթլուգ վէ հիւսնիւ միճավէրէթ թէէմինաթը թաաթի օլունմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան պու տէֆա ումում վիլայաթէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունարագ, մէմուրիյէթը ճէտիտէսինի թէպլիղ իթմէքլէ պէրապէր, թէսվիյէի ումուր վէ մուամէլաթա սարֆը մէսա իսիլմէսինի վալիէրէ թավսիյէ պույուրմուշ տուր։

— Պուլկարիսթան բրէնսինին ֆէրմանընը կէօթիւրմէք իչիւն, մաթպուաթ միւտիրի Անթուան Բէրթէվ էֆէնտի հազրէթլէրի, էօնիւմիւզտէքի չարշանպա կիւնիւ Ֆիլիպէ թարիգի իլէ Սօֆիայա կիտէճէք իմիշ։

—Պէրաթ կիճէսի թէպրիքի իչիւն տիւնքի կիւն էքսէր վիւքէլա մապէյնէ կիթմիշլէր տիր։

—Տիվանը հիմայուն թէշրիֆաթճըսը Ֆէրրուխ էֆ. հազրէթլէրինէ իքինճի ռիթպէ մէճիտիյէ նիշանը իհսան պույրուլմուշ օլտուղունտան, էֆի միւշարիւէյհ լիէճիւլ թէշէքքիւր էվվէքի կիւն հուզուրը Շահանէեէ գապուլ օլունմուշ տուր։

—Ֆիւն պուրայա վասլ օլան վարնա բօսթա վաբօրընընվարնատան չըգտըղընտա հավա բէք չիտէթլի վէ տէնիզ տախի բէք ֆուրթունալը օլտուղունտան, խարիճիյէ նազընը Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի վաբօրա բաքիպ օլմայըգ, եա չարշամպա կիւնքի վաբօրա բաքիպէն բէնչէնպէ կիւնիւ Սթամպօլա կէլէճէք, վէ եախօտ գարատան Շումնու, եանպօլու թարիգի իլէ տահա էվվէլ միւվասէլէթ իտէճէքմիշ։

—Վիէննա սեֆիրի էֆէնտիրբաշա հազրէթլէրինին իսթիֆա վերմիշ վէ իսթիֆասը տա գապուլ օլունմուշ օլտուղունու վիէննա կազէթալարը եազըյօրլար։

—Դասթամունի վալիսի օրուպ, մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Մարաշ ճանիպինէ կիթմէք իւզրէ Տէրսատտէթ կէլմիշ օլան Սաիտ բաշա հազրէթլէրի էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ պիլ ազիմէ պաշ վէքիլ վէ տախիրիյէ նազընը բաշալար հազարաթըյլա միւլագաթ իթմիշ, վէ մէմուրիյէթ ֆէրմանընը պիլ իսթիհսալ պիր իքի կիւնէ գատար հարէքէթ իյլէմէք իւզրէ պուլունմուշ տուր։

—Սարը սապրգ խայրէտտին բաշա հազրէթլէրի Ֆրանսա գապլըճալարընա կիթմէքտէն սարֆը նազար իթմիշ իմիշ։

—Մէսմուաթա կէօրէ, ինկիլիզ պահրը Սէֆիտ սոնանմասը Պէշիգա լիմանընա կիթմիշ, վէ Ֆըրանսըզ սոնանմասը տախի Սէլանիք էօնլէրինէ կէլմէքտէ իմիշ։

— Պուրկազատան եազըլըրընա կէօրէ, ալաֆրանկա օգոստոսուն պիրինճի կիւնիւ, Ռուսիա ասքէրի քէամիլէն վաբօրլարա բաքիպէն հարէքէթ իթմիշ տիր։ Պուրկազատա եալընըզ 600 ասքէր գալմըշ, վէ պունլար տախի իքի իւչ կիւնէ գատար ազիմէթ իտէճէքլէր իմիշ։

ԻԼԱՆ

Հէնուզ Բարիստէն կէլմէ հէր վէճհ իլէ թէճրիպէ օլունմուշ խալիս բիրինճ սիկարա քեաղըրը, Սթամպօլտա Թիւթիւն կէօմրիւյիւ ճատտէսինտէ, 28 Նումէրօլու զախրէճի մաղազասընտա սաթըլըպ-իշպու քեաղրարն դարաղընն իւզերի 8 ըէնկ եանի եէչիլ, ֆիլիզի, մավի, մօռ, սարը, թուրունճի, գահվէ ըէնկի վէ գըրմըզը օլուպ, Օվակիմ Բաբաղ օղլու նամը ըեամ, վէ իչ գարապլարըն իւզերինտէ ասխի իքի թարֆը 12չէր եարրադ կիւլ պայի նագշի օլմատըգճա օլ քեաղրա թագլիտ տիր։ 10—1

ՇԱՐԳԻ ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ԸՍԼԱՀԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԻ

—

Սբր Հէնրի Տրըմմընա Ուօլֆուն նուէգու.

—

(Ճուոմա էրէուէ կէնէէ նէուէէդէն դուէբէ Վ ԷէՐՈՄ.)

—

«Պու մուվաֆֆագըյէթին պիւթիւն չէրէֆինի քէնտիմիզէ այիտ իթմէք իսթէմէմ, չիւնքի Ավսթրիա վէ Ֆրանսըզ վէ հաթթա Օսմանլը գօմիսէրլէրի պիզիմէ պէրապէր իսիլէր. վէ հէմ տէ Օսմանլը գօմիսէրլէրի, պէր վասի հուրրիյէթի հավի ուսուլ թանզիմ ու թէէսիսինէ զայրէթ իթտիլէր։ Բուս գօմիսէրլէրինին տախի միմքին մէրթէպէ պիզիմէ պէրապէր Եիւրիմէք արզուսունտա պուլունմուշ օլտուգլարընը իթիրաֆ իթմէմէք միւնասիպ օլմազ։ Զօգ տէֆա իսթիլաֆաթը էֆքեար զուհուրա կէլիրտի. ֆագաթ ճէմի գօմիսէրլէր պու էֆքեարտա իսիլէր քի, պիր Էրօբա գօմիսիօնու, անճագ Էրօբա ուսուլունճա պիր սուրէթի իտարէ թէէսիս իտէպիլիր, վէ պիր թարաֆտան Բուսիանընը թէարրուզաթընա գարշը պիր սէտտ չէքտիքլէրի վագըթ, Օսմանլը էյալաթը ահալիսինին հուրրիյէթլէրինի թէէմինէ պօրճլու իսիլէր։

«Տէվլէթի Ալիյէնին թասավվուրաթընա տայիր ալտըղըմ մալիւմաթա նազարէն, Շարգի Բումէլի իչին գարարկիր օլան հուրրիյէթլէրի, էյալաթը այիրէտ տախի թէէսիս իթմէյէ արզուրէջ տիր։ (Խայրէտտին բաշա զէմանընտաքի) վիլայէթլի Օսմանիյէ, հիւանի իսթիմալ օլունմամըշ օլան մէրքէզիյէթի իտարէ ուսուլունու գալտըրմադ, վէ վիլայաթըն իտարէի մահալիյէճէ օլան միւսաատաթընը արթըրմադ, վէ Պապը Ալի իւզէրինտէ էվվէլքի գաատար իշ պըրագմամադ արզուսունտա պուլունույօրլար. քէնտի նիյէթլէրինճէ զաթը Շահանէնին հիւքմտար սրֆաթըյլա օլան հուգուգունու իպգա իթմէքլէ պէրապէր, ահալիյէ մուխթարիյէթ ուսուլու իմթիյազաթընը իթա իյլէմէլի տիր։ (1) Քէնտի հագգըմտա սէօյլէյէրէք, պէն, ահալիյէ գօնսթիթիւսիօն ուսուլունճա հուգուգ իթա իթմէնին լիւզումունու հէր վագըթտան զիյատէ հիսս իթմէքտէ յիմ Բուսիատա իշլէրին հալի բէք ֆէնա տըր, վէ պունուն իսէ սէպէպի, ահալինին պիր վէճհէլէ իտարէի մէմլէքէթէ իշթիրաք իթմէմէքտէ պուլունմասը տըր։

«Պէրլին ահանամէսինին 23ինճի պէնտինին հիւքմունճէ, Պապը Ալի, Թիւրքիանըն Էրօբա գըթասը էյալաթընտան, պիր սուրէթի մախսուսէի իտարէ քէսպ իթմէյէն էյալէթլէրտէ, մահէլի գօմիսիօնըար թէշքիլի, վէ Կիրիտ նիզամնամէսինին էսաս իթթիխաղըյլա, ըսլահաթը լազմէյի իճրա իթմէյէ պօրճլու տուր։ Պապը Ալի, վատ իթտիյի ըսլահաթը չիմտիյէ տէկին իճրա իթմէմիշ օլտուղու իչին թագպիհ օլունտու ֆագաթ հագիգաթը հալ չու տըր քի, Էրօբա գօմիսիօնու, չիմտի գանուն հիւքմունէ կիրմիշ օլան Շարգի Բումէլի նիզամնամէսինի թանզիմէ մէշղուլ օլտուգլարը վագըթ, հիւքիւմէթի Օսմանիյէ պու նիզամնամէսինին իքմալ օլունմասընա պէքլէմէյէ լիւզում կէօրտիւ. չէօյլէ քի, ոայիր վիլայաթ ըսլահաթընա տայիր միւմքին օլանը նիզամնամէի մէզքիւրտէն նագլ իթմէսին, վէ հաթթա, վիւքէլայի Օսմանիյէ պէյան իթտիլէր քի, Էրօբա գօմիսիօնունուն իչինտէն բէք մէճմուն օլտուգլարընտան, Շարգի Բումէլի իչին եաբարը նիզամնամէյի, տէյիլ եալընըզ Էրօբա ճիհէթի վիլայաթընտա, իլլա, տէրէճէյի իմքեան տախիլինտէ օլմադ իւզրէ, Ասիա ճիհէթի վիլայաթընտա տախի մէզգրի իճրայա վազ իթմէք նիյէթինտէ տիրլէր։ (Իէէ. Ն՛Ը, Էէ. Ն՛Ը սէտալարը։)

«Էրօբա գօմիսիօնունուն թանզիմ իթտիյի նիզամնամէնին ահքեամը մուխթէլիֆէսինի եէկեան եէկեան իղահ իտէրէք սիզէ պաշ ադրըսը վէրմէք իսթէմէմ. անճագ չունու տէրիմ քի, պու նիզամնամէ, ահալի իչին բէք վասի իմթիյազաթը հավի տիր, վէ իմթիյազաթը մէզքիւրէնին պէրթարաֆ օլունմասը թէէղիլքէսինին տէ էօնիւնիւ ալմըշ տըր, չիւնքի իտարէ հէման ահալինին էլինէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։»

(Սբր Հէնրի Տրըմմընա Ուօլֆ, նութգունուն գալան դըսմընտա Պէրլին ահանամէսինտէն պահս իթմշ վէ ինկիլիզ հիւքիւմէթինին մէսլէքինի միւտաֆայա չալըշմըշ իսէ տէ, պու գըսմըն էհէմմիյէթի մախսուսէսի օլմամաղլա, թէրճէմէսինտէն սարֆը նազար իտէրիզ։)

ԻՆԿԻԼԹԷՐՈՒ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՍՈՒՆՑԱ ԷՐՄԷՆԻՍԹԱՆ ՎԷ ԸՍԼԱՀԱԹ ՈՒՄՈՒՄԻՑԻ ՄԷՍԷԼԷԼԷՐԻ

—

Էրպապը միւթալանընը տէրխաթը իտէեէքլէրի վէճհէլ, էվվէլքի հաֆթա Լօնտրատան վարիտ օլան թէլէկրաֆլար, Սբր Զարլզ Տիլքին, Պէրլին ահանամէսինին 23ինճի, 24ինճի վէ 61ինճի պէնտլէրինին, եանի, հուտուտու Եունանիյէնին թասհիհինէ, վէ Էվրօբաի Օսմանի վիլայաթը իլէ Էրմէնիսթան ըսլահաթընա տայիր օլան պէնտլէրինին իճրասընա տայիր պիր միւպահասէ աչըգ, խարիճիյէ միւսթէշարը Մր. Պըրդ պիր մուհիմմ ճէվապ վէրմիշ իտի, վէ երնէ տէրխաթը օլունաճաղը վէճհէլ, Մր. Պըրգըն թէլէկրաֆլա իշար օլունան պիր գաչ սէօզլէրի, պուրատա հիւքիւմէթի Սէնիյէ մէնաֆիինին ինհիսարընը տէրիւտէ իթմիշ կիպի կէօրիւնէն Վ.ՓէՌ զաղէթասընընն սինիրլէրինէ ատգունմուշ իտի։

Սօն բօսթա իլէ ալտըղըմըզ ինկիլիզ զաղէթալարընտան թ.ոյզ զաղէթասը պու միւպահասէնին թէքմիլ սուրէթինի հավի պուլունմագտա օլուպ, մէսայիլի մէզքիւրէ հագգընտա արթըգ կէլէճէք սէնէէէ գաատար ինկիլթէրրա բարլամէնթօսունտա միւպահասէ ճէրէեան իթմէեէճէք օլտուղունտան, պու սօն միւպահասէնին բէք միհիմմ պուլունմուշ օլտուղու, թէքմիլ մաղպաթանընն միւթալաասընտան անլաշըլմագտա տըր։ Սայիր ադայի քիրամ իլէ պէրապէր, Մըսթըր Կըլատսթըն տախի ուզուն պիր նութգ իրատ իյլէմիշ տիր, էօյլէ քի, էկէր թէքմիլ մաղպաթայը թէրճէմէ իթմէք լազըմ կէլսէ, Թէրճէմանընէֆէուէրը սիւթիւնլերի իլէ 45–50 սիւթիւն եէր թուութաճագտըր։ Վէ օ տա միւպահասէնին անճագ իլք գըսմը. չիւնքի մալիւմ օլտուղու վէճհէջ, միւպահասէ այնի իճթիմատա խիթամ պուլմայըշ, տէվամը կէլէճէք հաֆթայա թասալիք օլունմուշ իտի։ Նէ տէրէճէ միհիմմ տախի օլսա, պու գատար միւպահասաթը այնիյլէ ղաղէթամըզա նագլ իթմէք միմքին օլամաեաճաղընտան, անճագ ըսլահաթա այիտ օլան գըսմըն թէքմիլ թէրճէմէսինի, վէ Եունան մէսէլէսինէ տայիր օլան գըսմըն իճմալընը եարընտան իթիպարէն տէրճ իտէճէյիմիզի, էրպապը մէրադա խապէր վէրիրիզ։

Պէրլին ահանամէսինին 23իւնճիւ վէ 61ինճի պէնտլէրինին իճրասը.

—

Մալիւմ օլտուղու վէճհէյ, Պէրլին ահանամէսինին էրմէնիսթան ըսլահաթընա տայիր օլան 61ինճի պէնտի չիմտիյէ տէկին իճրա օլունմատըղը կիպի, Էվրօբաի Օսմանի էյալաթընտան, Պուլղարիսթան իմարէթի վէ Շարգի Բումէլի վիլայէթի խարիճինտէ գալան էյալաթըն ըսլահաթընա տայիր օլան 23իւնճիւ պէնտ տախի հէնուզ իճրա օլունմամըշ տըր։ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի, էրմէնիսթան ըսլահաթընա տայիր օլան էվրագը ըէսմիյէյի, հէնուզ միւքեաթէպէ ճէրէեան իթմէքտէ տիր տէյէրէք բարլամէնթոյա թագտիմ իթմէմիշ իսէ տէ, ախիրէն 23իւնճիւ պէնտին իճրասընա տայիր, պիր գաչ գըթա էվրագը ըէսմիյէ թագտիմ իթմիշ տիր։ Պունլարըն միւթալաասընտան անլաշըլըղընա կէօրէ, Շարգի Բումէլի գօմիսիօնունտա ինկիլթէրրա տէվլէթինին պիրինճի գօմիսէրի պուլունմուշ օլան վէ իսմի եօգարտա կէչէն Սբր Հէնրի Տրըմմընա Ուօլֆ, լօրտ Սալիսպըրիյ պի գաչ գըթա թահրիրաթ կէօնտէրիպ, Շարգի Բումէլի վիլայէթինին հալի բէյ տէր բէյ ըսլահ օլունտուղու սէպէպիյլէ, հէմճիվար վիլայաթտա տախի իճրայի ըսլահաթա իսթիճալ օլունմասընն էշէտտի լիւզումունու պէեան իթմիշ, վէ լօրտ Սալիսպըրիտէն ալտըղը թալիմաթը միւթէատիտ միւճիպինճէ Ցէրասատէթ սէֆիրի Սբր Հէնրի Լայարտ, պիտ տէֆաթ Պապը Ալիյէ միւրաճաաթլա, ահանամէնին 23իւնճիւ պէնտինի արթըգ պիլա թէէխիր իճրա իթմէսինի թավսիեէ վէ իխթար իթմիշ տիր։ Սբր Լէյարտ յունիտտէ Պապը Ալիյէ կէօնտէրտիկի պիր նօթ–վէրպալատա Պէրլին ահանամէսինին թարիխի թաստիգինտէն պէրու. օն մահ միւրուր իտիպ, հէնուզ պիր իշ կէօրիւմէմիշ օլտուղունտան շիքեայէթ իթմիշ տիր։ Շիւպհէ եօգ տուր քի, Սբր Լէյարտ այնի շիքեայէթինին չիմտի տախի եաբապիլիր, անճագ շու ֆարգ իլէ քի չիմտի ձ մահ եէրինէ ձ պէր մահ տէմէսի լազմ կէլէճէք տիր, վէ պու կիտիշլէ, իլմի բագամ դաիտէսինճէ, կէլէճէք այ տախի, ձ էէէ մահ, տահա օ պիր այտա ձ էաշ մահ տէեէճէք տիր, վէ զայրիհիմ վէ զայրիհիմ.....

Շագայը պէրթարաֆ իտէրէք, ըսլահաթըն թէէխիրի էսպապընա տայիր Սբր Հէնրի Տրըմմընտ Ուօլֆուն պալատէ թէրճէմէսինի տէրճ իթտիյիմիզ նութգունուն շու ֆբգրասը հագգընտա էրպապը միւթալանընն նազարը տրգգաթընը տավէթ իթմէք իսթէրիզքի, միւմանիլէյհին գավլինճէ, ըսլահաթըն կէճիքմէսի. Պապը Ալի Շարգի Բումէլի նիզամնամէսինին իքմալինէ պէքլէմէքտէ օլմասը սէպէպինէ մէպնի իմիշ, չէյլէ քի վիլայաթը սայիրէնին ըսլահաթը իչիւն լազմ կէլէնի վէ միւմքին օլանը, նիզամնամէի մէզքիւրտէն նագլէ միւգթէսիր օլսուն։ Ըսլահաթըն թէէխիրի հագգընտա պիզիմ էֆքեարըմըզ գարիւնը քիրամա ալէա մալիւմ տիւր, չիւնքի պին տէֆա եաղտրդ վէ հալա եաղմադտայըզ. պիզիմ իթիգատըմըզճա, ըսլահաթըն թէէխիրի. նէ ասլա սէպէպի մէշրու օլմազ Չիւնքի ըսլահաթ, պիր թէք չէյ տէյիլ տիր քի, օ օլմայընճա պիր չէյ օլմամըշ օլուր տէնիլսին. զաթէն ըսլահաթ քէլիմէսինին իպարէսինտէն տէ անլաշըլմաճաղը վէճհէլէ, միւթէնէվի ըսլահաթ վար տըր քի, օնլարատան հիչ պիրիսինին իճրասը, տիկէրինին իճրասընա թէշպիհ եա թաալիգ օլունմամադ. վէ պունլար միյանընտա պիր թագըմ միւհիմմ, ֆագաթ իճրասը գօլայ ըսլահաթ վար տըր քի, օնլար իսթիգրազըզ տա օլապիլիր, Շարգի Բումէլիսիզ տէ։ Իմտի Սբր Հէնրի Տրըմմընա Ուօլֆուն, Պապը Ալի Շարգի Բումէլի նիզամնամէսինին իքմալինէ պէքլէրտի տիմէսի մուվաֆֆագը մասլահաթ օլմամադ։ Ֆագաթ ֆարզ իսէլիմ քի էօյլէ օլսուն, Շարգի Բումէլի նիզամնամէսինին իքմալ օլունտուգտան սօնրա, հաթթա ըէսմէն իմզա իսիլմէսինտէն պէրու իւչ մահ միւրուր իթմիշ տիր, վէ հալ պու քի, Շարգի Բումէլի նիզամնամէօնի, Էրօբաի Օսմանի վէ Ասիա գըթասի Բումէլի նիզամնամէօնի, Էրօբաի Օսմանի վէ Ասիա գըթասը վիլայէթլէրինտէ իճրա իթմէք իչիւն էն քիչիւք պիր թէչէպպիւս պիլէ վուգու պուլմատըղը օ տէրէճէ սահիհ տիր քի, սէօզիմիզճիւ ուզաթմադա լիւզում կէօրմէյիզ։ Պիզ հէր կիւն պիրէր եէնի սէօզ պիրէր եէնի պէհանէ պուլարագ, պիր ատըմ պիլէ իլէրի կիթմէք իսթէմէեօրուզ վէ կիթմէեօրուզ, Ալլահ վէրե տէ, պիր կիւն վուգուաթ պիզի պիրտէն պիրէ իլերի սալտըրըզ պիր կիրուտապա աթմայա իտի....

Բ.

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Վարնա մուխպիրիմիզտէն ալտըղըմըզ մէքթուպ տըր.

17 Յուլիս 1879 Վարնա

Էֆէնտիմ.

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու զաղէթաի միւթէպէրինիզտէ Թէրճէմանը Հոֆբէոֆ իլէ օլան միւպահասաթընըզա տայիր եաղըլան պէնտլէրինիզի միւթալեա իտէրէք, ճէրէյան իտէն միւպահասանընըզն նէթիճէի վաճիպէսինէ, եանի՝ զաղէթաի մէզքիւր միւելլիֆի էֆէնտի պու պապտէքի սէհվիյաթընը իսթարաթ վագըաի միւթէատտիտէնիզտէն ֆէհմ ու իտրաք իլէ, թէպտիլի մէսլէք վէ թահվիլի մէգալ իյլէմէսինէ ինթիզարտէ օլաբըզմտան, Պուլղարիսթանտա վուգուա կէլէն մէզալիմին քիմլէր թարաֆլարընտան իճրա օլունա կէլտյինին պէյանլա մումանիլէյհի իսքեաթա գալգըզմամըշ իտիմ. անճագ պու զաթընն էօյլէ պիր գաչ միսալ, իսթար վէ իսպաթ իլէ գապիլի իսկեաթ օլամայաճաղընը միւշաեաթ ֆբգրասը հագգընտա էրպապը միւթալանընն նազարը տրգգաթընը տավէթ իթմէք իսթէրիզքի, միւմանիլէյհին գավլինճէ, ըսլահաթըն կէճիքմէսի, Պապը Ալի Շարգի Բումէլի նիզամնամէսինին իքմալինէ պէքլէմէքտէ օլմասը սէպէպինէ մէպնի իմիշ, չէյլէ քի վիլայաթը սայիրէնին ըսլահաթը իչիւն լազմ կէլէնի վէ միւմքին օլանը, նիզամնամէի մէզքիւրտէն նագլէ միւգթէսիր օլսուն։ Ըսլահաթըն թէէխիրի հագգընտա պիզիմ էֆքեարըմըզ գարիւնը քիրամա ալէա մալիւմ տիւր, չիւնքի պին տէֆա եաղտրդ վէ հալա եաղմադտայըզ. պիզիմ իթիգատըմըզճա, ըսլահաթըն թէէխիրի. նէ ասլա սէպէպի մէշրու օլմազ Չիւնքի ըսլահաթ, պիր թէք չէյ տէյիլ տիր քի, օ օլմայընճա պիր չէյ օլմամըշ օլուր տէնիլսին. զաթէն ըսլահաթ քէլիմէսինին իպարէսինտէն տէ անլաշըլմաճաղը վէճհէլէ, միւթէնէվի ըսլահաթ վար տըր քի, օնլարատան հիչ պիրիսինին իճրասը, տիկէրինին իճրասընա թէշպիհ եա թաալիգ օլունմամադ. վէ պունլար միյանընտա պիր թագըմ միւհիմմ, ֆագաթ իճրասը գօլայ ըսլահաթ վար տըր քի, օնլար իսթիգրազըզ տա օլապիլիր, Շարգի Բումէլիսիզ տէ։ Իմտի Սբր Հէնրի Տրըմմընա Ուօլֆուն, Պապը Ալի Շարգի Բումէլի նիզամնամէսինին իքմալինէ պէքլէրտի տիմէսի մուվաֆֆագը մասլահաթ օլմամադ։ Ֆագաթ ֆարզ իսէլիմ քի էօյլէ օլսուն, Շարգի Բումէլի նիզամնամէսինին իքմալ օլունտուգտան սօնրա, հաթթա ըէսմէն իմզա իսիլմէսինտէն պէրու իւչ մահ միւրուր իթմիշ տիր, վէ հալ պու քի, Շարգի Բումէլի նիզամնամէօնի, Էրօբաի Օսմանի վէ Ասիա գըթասի Բումէլի նիզամնամէօնի, Էրօբաի Օսմանի վէ Ասիա գըթասը վիլայէթլէրինտէ իճրա իթմէք իչիւն էն քիչիւք պիր թէչէպպիւս պիլէ վուգու պուլմատըղը օ տէրէճէ սահիհ տիր քի, սէօզիմիզճիւ ուզաթմադա լիւզում կէօրմէյիզ։ Պիզ հէր կիւն պիրէր եէնի սէօզ պիրէր եէնի պէհանէ պուլարագ, պիր ատըմ պիլէ իլէրի կիթմէք իսթէմէեօրուզ վէ կիթմէեօրուզ, Ալլահ վէրե տէ, պիր կիւն վուգուաթ պիզի պիրտէն պիրէ իլերի սալտըրըզ պիր կիրուտապա աթմայա իտի....

Բ.

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Վարնա մուխպիրիմիզտէն ալտըղըմըզ մէքթուպ տըր.

17 Յուլիս 1879 Վարնա

Էֆէնտիմ.

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու զաղէթաի միւթէպէրինիզտէ Թէրճէմանը Հոֆբէոֆ իլէ օլան միւպահասաթընըզա տայիր եաղըլան պէնտլէրինիզի միւթալեա իտէրէք, ճէրէյան իտէն միւպահասանընըզն նէթիճէի վաճիպէսինէ, եանի՝ զաղէթաի մէզքիւր միւելլիֆի էֆէնտի պու պապտէքի սէհվիյաթընը իսթարաթ վագըաի միւթէատտիտէնիզտէն ֆէհմ ու իտրաք իլէ, թէպտիլի մէսլէք վէ թահվիլի մէգալ իյլէմէսինէ ինթիզարտէ օլաբըզմտան, Պուլղարիսթանտա վուգուա կէլէն մէզալիմին քիմլէր թարաֆլարընտան իճրա օլունա կէլտյինին պէյանլա մումանիլէյհի իսքեաթա գալգըզմամըշ իտիմ. անճագ պու զաթընն էօյլէ պիր գաչ միսալ, իսթար վէ իսպաթ իլէ գապիլի իսկեաթ օլամայաճաղընը միւշաեաթ հէտտ իյլէտիյիմէն, վուգուաթը մազիք պէյանընա տա հաճէթ մէս իթտիրմէյէրէք պու կիւնտէն իթիպարէն վուգու պուլաճագ մէզալիմէ տայիր մէսմուաթ վէ թահգիգաթը մէվսուգամընն պիթարաֆանէ օլարագ պէյանը իլէ միւմանիլէյհի իսքեաթ վէ իգնա իտէր զանընը գավիսինտէյիմ։ Ալլահ վիրետ մէմուլիմիզ պօշա չըգսընը, էֆէնտիմ մումանիլէյհտէ օ նիյաթ վէ իտտաատա միւսիրը գալսընն, պէյիս եօգ։

Հէր նէ գատար վուգուաթը մազիյէտէն պահս իթմէմէք վատինտէ իսիյիսէմտէ, պունլարտան պիրի բէք զարիպ վէ ճիպ օլմազլա զիքրինէ լիւզում կէօրտիւմ։

Վ.-Ֆ.-Ը մաէէ

Վարնանընն Օսմանլըլար թարաֆընտան թախիյէ իլէ Բուսլարա թէսլիմ օլունմասը ագիպինտէ, չէհրիմիզին մէճլիսի իտարէ բիասէթինէ Պուլկար միլլէթինտէն իգնօսով իսմինտէ պիր զաթ թային օլունմուշ, վէ մուախխարէն մումայիլէյհ թըրնօվատա թէճէմմիւ իտէն մէճլիսէ քեաթիպի սանի նասպ ու թային օլունարագ, պուրատան օլ ճանիպէ կիթմիշ իտի։ Մէճլիսի մէզքիւր տաղըլտըգտան վէ պիր միւտտէթ կէչտիքտէն սօնրա, մումանիլէյհին Շարգի Բումէլի տախիլինտէ քեային իսլիմա միւթասարրըֆլըղընա թային գըլընտըղը մէսմուիմիզ օլմուշտուտու։ Պու արալըգ մումանիլէյհին այալ ու էվլատը Շումնուտա պուլունտուղունտան, անլէրին տախի իսլիմայէ կէլմէլէրինի ֆամիլեատը թարաֆընա պիլտիրմէսի իւզէրինէ, մումայիլէյհա տախի երմի կիւն ագտէմ իքի նէֆէր սագիր էվլատըրը վէ պիր նէֆէր պիրատէրի իլէ իքի նէֆէր սիվարի զապթիյէսի տէ ըէֆգագաթլարընտա օլտուգլարը հալտէ, պիր արապայա քէնտիլէրի բաքիպէն վէ տիկէր արապայա տա էշեալէրինի թահմիլէն վէ մահալլի մալիւմէեէ միւթէվէճճիւհէն հարէքէթ իտէրլէր։ Պու սէքիզ նէֆէր բահիրէվանընն Օսման բաշարընա գատար սալիմէն վասլ օլտուգլարը միւշահէտէ օլունուր իսէ տէ, օնտան էօթէյէ օլան հարէքէթլէրինտէն պու կիւնէ գատար պիր մալիւմաթ ալընամատըղը կիպի, նէ՝ քէնտիլէրի, նէ՝ արապա, պարկիր, նէ՝ արապաճըլարը, նէ՝ զապթիյէլէր վէ նէ տէ պիր բարչա էշեա պիր չէյ կէօրիւլմէտիքտէն պաչգա, զանն իտէրսէն կէօրիւլմէսինին տախի իհթիմալի եօգ տուր։

Վ.-Ֆ.-Ը հաէէր

Հաճի օղլու Բաշարճըղը գաղասը տախիլինտէ քեային Գատը գարիյէսինին Պուլկար միլլէթինտէն օլան 2 նէֆէր մէրճանըլարը չէնտ կիւն ագտէմ զայպ օլուրլար։ Վէ գարիյէ էհալիսի պունլարը թահարրի իտէրլէր վէ պիր էսէր կէօրէմէզլէր իսէ տէ, արգասընը թաագիպտէ տէ գուսուր իթմէզլէր։ Պուլկարիսթանընն Ցօպրուճա հուտուտունտա իդամէ իթտիրլըմէք իւզրէ, պու կիւնլէր Թրնովատան պիր մըգտար Պուլկար ասկէրի օլ ճանիպէ ոէվգ ու իզամ գըլընմագտա օլտուղունտան, գարիյէի մէզքիւրէ ճիհէթինտէն միւրուր իտէն ասաքիրի մէրգումէտէն 50 նէֆէր միգտարը կիճէլմէք իւզրէ, գարիյէյի մէզքիւրէյէ թագսիմ վէ թէֆրիք իլէ իզամ օլունուր։ Օ կիճէ մէրգումանի մէրաճըլարընն Թիւրքէր թարա-

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԽԱՆԶԱԴԵԱՆ

ՎԵՑԿՈՒ ՎԵՐՈՒՄՍԻ ՄԻՄՅԱՆԻՑ

ԱՅԼԱՅԵՑԿ ՆԱՍՏՈՒՆԵՈՒՆ ՄԻՆՈՎՍԻ

Հովհաննես Խանզադեանը Մինսկի Հայ Գրողներու Միութեան անդամ է։

(Շարունակութիւն)

«Ինչ հոյակապ տեսարան է։ Ամբողջ գիւղը հաւաքուած է։ Ամբողջ գիւղը։ Ամբողջ գիւղը։ Ամբողջ գիւղը

«Էջ ըն կերուրեանց լարաններ գոց մնացած են այն արիածէն 'ի վեր։ Մարդ չմնաց, զիրենք մխիթարել աճապարեց, բայց դեռ չեն կրցած իրենց ցաւ մեղմացնել։ Ես ալ կը կրկնեմ, բնութիւնը անգութ է, աշխարհ անոտի է, կեանքը երազ մոխ, մարդիկ ստուեր են, որք կ'անցնին արագ։

ՍՄԲԱՏ

ՄԻԽԻԹԱՐԵՍԻՆ

Ազարեան Անթօան էֆէնտի կէչէն ճումա կիւնիւ Էյրօբայա ազիմէթ իթմիշ օլուպ, էֆէնտիյի մումարիէյհին պու սէյահաթը Ֆիլիպէտէն Սօֆիայա եարբլաճագ տէմիր եօլունուն ինչաթընա թասալիւգի օլտուղու մաղնուն տուր։ Պիր բիվայէթտէ տէ Ազարէֆէնտինին Էյրօբայա կիտիշի իսթիգրազ մատտէսինտէն տօլայը իմիշ։ Բումէլի տէմիր եօլու ի. քինճի միւտիրի Մ. Բաբաբօր տախի ճումա էրթէսի կիւնիւ Ֆիլիպէէ հարէքէթ իթմիշ տիր։ Պուսէեահաթ տախի այնի ինչաթա աթֆ օլունմագտա տըր։

—Պունտան պէյլէ զաթը Շահանէնին եէվմի վէլատէթի իչիւն թօք աթըլմադտան սարքը նազար իտիէրէք, պունուն եէրինէ եարընքի սալը կիւնիւ եանի շապանը օն եէտինճի կիւնիւ, տինէ այիտ պիր կիւն օլտուղունտան, օ միւնասիպէթլէ կիւնտիւզ թօք էնտախթ օլունմազա, վէ ագշամտա տէվայիրի միրիյէ վէ տօնանմախ հիւմայուն գանտիլլէր իլէ տօնատըլմազա գարար վերիլմիշ, վէ ճիւլուսը հիւմայուն պու սէնէ բամազանըն օն տէօրտիւնէ բասթ կէլիպ, օ կիւնիւ իսէ շէհրի ա. յին իճրա իթմէք ույամայաճաղընտան պու այինտէն տախի վազ կէչիլէճէքմիշ։

— Շերքէթի խայրիյէնին մէճիտիյէյ գարշըլըգ օլմագ իւզրէ օնար բարալըգ պիլէթլէր բէրա. վէ-է չըգարմըշ օլտուղու մալիւմ տիր։ Պագըր բիյացամըզտա իթիպարտան տիւշէլի պէրի ուֆագ. ըգ ագշէյ իհթիյաճ զիյատէսի իլէ արթմըշ օլտուղունտան, վէ Շերքէթի խայրիյէ տախի էկէր օն բարա եէրինէ պագըր վէ եա մեթալիք գապուլ իթտիքտէ զարար իտէճէյինտէն, պունուն էօնիւնիւ արմագ իչիւն մէզքիւր պիլէթլէրի չըգարմըշ տըր։ Պու պիլէթլէր հէր նէ գատար վաքօրլար իչինտէ պլընպ վերիլմէք իչիւն չըգարըլմըշ իսէ տէ, թրամվայ վէ սայիր ախզու իթալարտա տախի միւպատէլէ օլունմագտա տըր։ Իչիթայիմիզէ կէօրէ իտարէի Մախսուսէ տախի պու նէվ պիլէթլէր չըգարմագ իւզրէ տիր։

— Վասա էֆէնտինին մայէթինտէ Հէրսէք իճրաաթ գօմիսիօնու քիթապէթինտէ, վէ մուախարէն Թրիէսթէ շէհպէնտէրխանէսի գանչէլէրեա խըտմէթինտէ պուլունմուշ օլան բեազիմպէյ, Շարդի Բումէլի թիւրքճէ թահրիրաթ միւտիրլիյի մէմուրիյէթիյլէ Ֆիլիպէյէ ագիմէթ իթմէք իւզրէ պուլունմուշ տուր։

—Թարապլուսը Ղարպ վիլայէթինտէ մահսուլաթ գըլէթ իւզրէ պուլունտուղունտան, կէրէք խարիճտէն վէ կէրէք վիլայէթին պիր իսկէլէսինտէն տիկէր իսկէլէսինէ իտխալ օլունաճագ զէխայիր վէ տագիդտէն կէլէճէք սէնէյէ գատար բէսմը կէօմրիւք ա. ըլնմայաճաղը կիպի սատէ եաղ մահսուլունուն տախի խարիճէ իխրաճը թահթը մէմնուիյէթէ ալընմըշ տըր։

—Խարիճիյէ նէզարէթի իլէ Սըրպիսթան հիւքիւմէթի պէյնինտէ Բրէբօյաչ մէսէլէսինճէ իթթիֆաղը էֆքեար հասըլ օլտուղունտան, Սըրպիա էլչիսի Սէրմէտ էֆէնտի իլէ Սըրպ հուտուտունտա պուլունան ասաքիրի Շահանէ դօմանտանըրընա թալիմաթ վերիլմէք տիր։

—Ցիւն սաաթ տօդուզտա Պօյաճը քէօյիւնտէ պիր ախշամ ֆուրունտան հարիգ զուհուր իտէրէք, եալընըզ մէգքիւր ֆուրուն միւհթերէք օլմուշ տուր։

ՐԷՕՄԻ

Թէֆթիշի մուամէլաթը ումուրը մալիյէյ տայիր, մալիյէ նէզարէթը ճէլիէսինէ չերէֆսատը օլան պույրուլտուի այի սուրէթի տիր։

Տէրսաատէթ իլէ վիլայաթտէ պուլունան պիր ճիւմլէ տէվայիրի ըէամիեէ վէ չուուպաթըն մուամէլաթը մալիեէ վէ մէմուրլարը. նըն ահվալը հիսապիեէսինի թէտգիգ իչիւն, նէզարէթը ճէլիլէլերի ըէֆաղաթընա պիր հէեէթը թէֆթիշիեէ թէչքիլի լիւզումունա վէ միւթէֆերիաթընա տայիր վարիտա օլան 13 ըէճէպ սէնէ 96 թարիխ, վէ իքի եիւզ սէքիզնիւմէրօլու թէղքերեի պէհիեէլերի, պունլարըն վէղայիֆի մէմուրէլերինի շամիլ նիզամնամէ լայիհասը վէ մրգտարը մաաշլարընը միւպէյեին բուսուլա իլէ պէրապէր էնճիւմէնը խասսը վիւքէլատա լէտէլ միւթալաա սիյագը իշարը վալալերինտէն միւսթէպան օլտուղու իւզրէ, Սթամպօլ վէ միւհագաթը իլէ վիլայաթըն վիւսաթ վէ ճէսամէթ վէ միւնասէպաթը մէվգիիյէլերինէ կէօրէ տեվիրէ թագսիմի իլէ աղնամ վէ աշար վէ սայիր վարիտաթ վէ հասըլաթա վէ մալ սանտըգլարընա միւթէալլիգ մուամէլաթ վէ մուհասէպաթ վէ հէր նէվի էմվալէ այիտ խուսուսաթ, մէվսիմիւրուր իթմէքսիզին թահթը թէտգիգ ու թէֆթիշէ ալընարագ պիր կէօնա սէհվ վէ սէգամէթ վէ զայաթա մահալ պըրագմամագ վէ տեվայիրի ըէսմիյէ վէ չիւպէլերի իլէ վիլայէթլերտէ մէվճուտ գույուտը հիսապիյէ զաթէն պիր նէսգտէ օլտուղու կիպի, խաղինէի ճէլիլէ գույուտը տախի ուսուլը տէֆթէրիյէ թէվֆիգէն եէնիտէն թանզիմ իտիլէճէյի ճիհէթլէ, օնա կէօրէ միւլհագաթը վիլայաթա մախսուսէն եարընքաճագ նիւմունէլեր մուճիպինճէ, կիտէճէքլերի մահալլերին գույուտունու թէնսիպ էյլէմէք վէ տիկէր վիլայաթ իչիւն իճապ իտէն մէմուրիյնի թէֆթիշիյէ իլերուտէ իգթիզայը հալէ կէօրէ թային գըլընմագ իւզրէ, չիմտիլիք 42 միւֆէթթիշ վէ մուավինինին մէզքիւր բուսուլատա կէօսթէրիլէն վէ սանճագլարա իզամ վէ թէսրիպ, վէ պունլարըն թահգիգաթ վէ թէֆթիշաթը վագըլարը նէթայիճինի թէտգիգ իլէ մագամը նէզարէթէ պիլտիրմէք, վէ մուամէլաթը մուգթազիյէյի էյֆա իթմէք իչիւն պիր միւտիր վէ պիր մուավին իլէ լիւզումու գատար միւմէյիզ վէ քեաթիպտէն միւրէքքէպէն խազինէի ճէլիլէտէ տախի պիր իտարէի մախսուսէ թանզիմ վէ թէրթիպ օլունմասը կէօսթէրիմիշ։ Վագտա մուամէլաթը մալիյէ վէ հիսապիյէ նէ գատար մունթազամ ճէրեան իթմիշ օլսա, վէ մալ մէմուրլարընըն ահվալինէ նէ տերէճէ տըգգաթ օլունսա, գօնթրօլ իտիլմէտիքճէ թէմամը իլէ էմնիյէթպախշ օլտուղայաճաղը արասընա կէլմէքտէ օլան զայաթ վէ իհթիլասաթ վէ սայիր սուի հարէքէտաթ իլէ միւէյյէտ վէ միւսպէթ վէ պիլ ումումումումը մալիյէնին հէր զէմանտա վէ խուսուսա շումիւզայիպտի միւֆրիթէ էանասընտա, թահթը թէֆթիշ վէ թէտգիգէ ալընմասընտաքի մուհասէնաթ ըէհինի մէրթէպէսի պէտտահէթ իտիւկինտէն, վէ մէպհուս անհի օլան լայէհտի նիզամիյէնին ահքեամը միւշթէիլէսի տախի եօլունտա վէ մուավքիզը հալ վէ մասլահաթ պուլունտուղունտան, պէր մուճիպի իշար կէրիյէ պրագըլան տիկէր վիլայաթ իչիւն լազըմ կէլէն մէմուրինի թէֆթիշիյէնին թայինի իլերիյէ պիթթաալիգ, սալիֆիւզիքը բուսուլատա մուհարրեր միւֆէթթիշ վէ մուավինէր իլէ, իտարէի մէզքիւրէ իչիւն իճապ իտէն միւտիր վէ մուավին վէ միւմեյիզ վէ քեթեպէ նէզարէթը ճէլիլէլերինճէ, մէզքիւր նիզամնամէ ահքեամընա թէվֆիգէն ինթիխապ վէ թային իլէ իֆայի մէմուրիյէթէ պաշլաթըրըլմագ, վէ մաաշլարը տախի թէսվիյէ իտիլմէք իւզրէ, սավալը վալալերինէ մէզունիյէթ իթասը թէնսիպ վէ թասվիպ գըլընմըշ, վէ պիլ իսթիզան իրատէի սէնիյէի ճէնասը բատիշահի տախի օլ մէրքէզտէ միւթէալլիգ պուլրուլուպ, մէզքիւր լայէհա իլէ բուսուլանընն սուրէթլերի մերպութէն իրսալ գըլընմըշ օլմաղա իյֆայը միւգթէզասընա հիմմէթ օլունմասը։

10 շաբան՝ սէնէ 1296

Պալատէքի թէպլիղաթը ըէսմիյէտէ պահս օլունան թէֆթիշի մուամէլաթը մալիյէ նիզամնամէնին սուրէթի եարընքի նիւսխէսիմիզէ թալիգ գըլընմըշ տըր։

Միւէլլիֆ,

Ամիիւզիքը մատտէնին զաղէթայը միւթէպերէլերի մարիֆէթիյլէ նէշրինի նիյազ իտերիմ։

Պէնտէնիզ կէչէն մայիս 10ունտան պէրու Օրման վէ Մատէն նէզարէթինտէ միւսթախտէմպուլը մայրպ, պու տէֆա պունտան 2-3 կիւն ագտէմ մէզքիւր օն կիւնլիւք մաաշըմըն ախզուիսթիֆասը մագասատընա մէպնի, նէզարէթը միւշարիլէյհայա միւրաճաաթ իթմիշ, վէ հէր նէ գատար զիքր օլունան մայիս մաաշը սուրէթը ըէսմիյէտէ վէզնէտէն ումումի մէմուրիյնէ վէրիլմիշ, վէ պէնտէնիզին 10 կիւնլիւիւ տախի տախիլ պուլունմուշ իսէ տէ, մաաշլարըն թէվզի վէ թէսլիմինէ մէմուր օլան մուհասէպէ քէթէպէսինտէն թ. էֆէնտի, պէնտէնիզին զիքր օլունան օն կիւնլիւյինիւ զիմմէթինէ կէչիրմիշ պուլունտուղունու, նէզարէթը միւշարիլէյհա էվրագ օտասընտա ալէնէն պէեան իթմիշ օլտուղունտան, թէհիտէթ ավտէթէ մէճպուր օլմուշում տուր։

Տէվլէթին պիր իտարէի միւհիմմէսինտէ պու միսիլլիւ ինթիզամընըզը վէ սույի հալաթըն վուգուի իսէ պիր վէճհ իլէ ըիզայը ալիյէ մուվաֆըգ օլմատըզընտան, լազըմ կէլէնլերին նազարը տըգգաթը ճէլպ օլունմագ իւզրէ։ զաղէթայը միւթէպերիհիզին, մէսլէքի պիթթէրաֆի վէ հագիգէթշինասիսի վասըթայը միւոթագիլ իթթիխազ գըլընտը էֆէնտիմ։

Ամոն Աւէտ։

Թէրճէմանը էֆէնտիմ։— Պալատէքի մէքթուպըն միւնտէրիճաթընտան անլաչըլտըզը վէճհէ, սահիպի մէքթուպ հագգընտա վուգուա կէլէն շու մաղատուրիյէթ, պիր մէմուրըն սուի իսթիմալըտան նէշէթ իթմիշ պիր քէյֆիյէթ օլտուղունտան։ պու պապտէ օրման վէ մէտտին նէզարէթը ալիյէսինին նազարը տիգգաթը տավէթ օլունուր։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Պապը Ռի Թարաֆընտան միլլէթիմիզին Էրմէնի Գաթօլիք ճէմաաթընա վարիտ օլան պիր էմրէ թէվֆիգէն, թէսվիյէյի ումուրու ճիսմանիյէ հագգընտա պիր նիզամնամէ լայհասը թէրթիպի իչիւն պիր միւխթէլիթ մէճլիսին թէշքիլի լազըմ կէլմիշ օլմաղա, բուհանի աղալարըն կաթողիկոսուգ թարաֆընտան թային օլունաճագը կիպի, ավամտան օլաճագ աղալար տախի միլլէթ թարաֆընտան ինթիխապ օլունաճաղընտան, էհալիյէ ինթիխապ; բուսուլալարը իրսալ օլունարագ, պու բուսուլալար իւզերինէ թէպասյի տէվլէթի Ադիյէտէն վէ Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթինտէն օլուպ, տէվլէթ ու միլլէթին գաիտ վէ նիզամաթընա աչնա օն զէվաթըն իսմ ու չէօհրէթի եաղըլաճագ, վէ պու բուսուլալար քիլիսէ գաբուլարընտա առըմըշ մէօհիւրլիւ գութուլարա պրագրլաճագ, վէ յուլիս 29ունճու բաղար կիւնիւ սաաթ 12տէ պու գութուլար գալարրըլարագ, օն իքիլէր իտարէ մէճլիսի թարաֆընտան այրըլուպ, էքսէրիյէթի արա գաղանան զէվաթ, մէզքիւր միւխթէլիթ մէճլիսէ աղա թային օլունաճագ, վէ պու գօմիսիօն նիզամնամէյի մէզքիւրը թանզիմ իտէճէք տիր։ Էկէր պու բուսուլալարտան կէօնտէրիլմէմիշ պիր քիմսէ պուլունուր իսէ, բաթրիգխանէ վէ եա քիլիսէլերտէն պիր ինթիխապ բուսուլասը թալէպ իտէպիլէճէք, վէ թաշրա էհալիսի տախի պու ինթիխապա հիսսէմէնտ օլաճագ, վէ ֆագաթ պու նիզամնամէ թէրթիպ վէ թաստիգ օլունուպ, մէվգիի իճրայէ գանուլմասընա տէկին, մէզքիւր օն իքիլէր հէեէթի՝ միլլէթին ումուրը ճարիյէսինի թէսվիյէ իտէճէք տիր։

—

Մարաշտան բաթրիգհանէէ պա թէլէկրաֆ եազըլտըզընա կէօրէ, ասաքիրի Օսմանիյէ Զէյթունա կիրմիշ, իսլամ գայամգամը մէմուրիյէթինէ պէտ իթմիշ, վէ գըշլա եաբըլմըշտըր։ Քէզալիք մէզքիւր թէլէկրաֆ մէալինտէն շու տախի անլաշըլըօր քի, գօմիսէրլէր հաղարաթը էհալիյէ հաէպ վալիսինտէն զիյատէ խրասը մաղարրաթ իթմէքտէ իմիշլէր։

—

Տիյարպէքիրտէ պուլունան բաթրիգխանէ մուրախասլարը իսթիլաֆ ու խուսուսմէթ իւզրէ պուլունան իքի թարաֆը պարըշմըշ օլտուղունու, վէքիլիսէլերին աչըլտըզընը պա թէլէկրաֆ բաթրիքխանէէ խապէր վերմիշլէր տիր։

Պիզէ գալըրսա Վ-էէնը կէչէն կիւնքի թէլէկրաֆ հավատնսի տէտիյի պու օրմալը տըր տա, պէսպէշլի մէալինի եանլըշ անլամըշ տըր։

—

Փիւշիւք Ասիատա իճրաի մէմուրիյէթ իտէճէք օլան ինկիլիզ ժէնէրալ գօնսօլօսը. կէչէն հաֆթա զարֆընտա Սըմաղա միւվասէլէթ իտէրէք, միլլէթտաշլարը. մըզ միւթէպէրանընտան Պագդալեան Յարութիւն էֆէնտինին խանէսինէ միւսաֆիր օրմուշ տըր։ Պէշ պին քիչիտէն իպարէթ պիր իպտիհամ, գըսմը ապէմի էրմէնի օլտուղու հալտէ, մուսաֆիրէյհ գօնսօլօսը իսթիգպալ իթմիշ վէ իհթիրամաթը ֆահիգա նիւմայիշլերի իպրաղ էյլէմիշ տիր։

—

Իչիթայիմիզէ նազարէն, Մուշլու Յակոբ սարկաւագըն էվրագլարը, հիւքիւմէթը Ոէնիյէ թարաֆընտան միւտտայիի ումումիյէ հէվալէ օլունմուշ տուր։

—

Ճումա էրթէսի կիւնիւ խասքէօյտէ պագը Բում վէ Էրմէնիէր պիր թարաֆտան վէ պիր գաչ եահուտի տախի տիկէր թարաֆտան մէյխանէնին պիրինտէ եէքտիկէրինէ հարֆէնտագըզ վէ իթալէի լիսան իթթիֆաքտէն սօնրա, նիհայէթ արպէտա պէօյիւիպ, պըշագ տախի չէքմիշ, վէ պիր պիրինի եարալամըշ օլտուգլարընտան, զաղթիյէ եէթիշմիշ վէ իքի թարաֆտան տա իւշ տէօրթ քիչի թէվգիֆ իթմիշ իսէ ատ, պու պապտէ պունտան զիյատէ թաֆսիլաթ ալընմամըշ տըր։ Ընճագ տրպէտանընն պէօյիւճէք պիր շէյ օլտուղու սէօյլենմէքտէ օլտուղունտան, տահա մուֆասսալ մալիւմաթ ալընտըգտա տէրճ օլունաճաղը վատ օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսհ. ում. տիւն աղչ. գաբան.	12–20
Պու սապահ աչըլտը	12–21
Իսթգ. 63 (Մութօն) 6 % ֆր.	77–
» 65 » 6 % ֆր.	72–
» 69 (բնար) 6	68–50
» 72 (Պօն տու Թրէզօր)	21–25
» 73 6 ֆ.	43–50
Բումէլի չըմէնարֆէր 3	44–25
Ագճէ ֆայիզ %	9–

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	4– 4
Սատամպօլ պանգասը	6–20
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4– 7
Թրամվայ	3–05

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղշ. Փր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	106–18
Մէթալիք »	117–
Պագըր »	392–
Գայմէ »	900–
Ինկիլիզ լիրասը	109–25
Ֆրանսըզ ալթունու	87–28
Բօլ	90– 8
Գրիմից ալթունու	51–10

ԻԼԱՆԱԹ

Մերճան շարշըսընտա Իսմայիլի խանը իսթ գաթընտա վագը Ն. 20 օտատա թիւրքճէ վէ ֆըրանսըզճա լիսանէրի կէրէք իլմի բագամվէ ֆէնը տէֆաթիր տէրսէրի վերիլմէքտէ օլտուղու կիպի էվրագը ըէսմիյէ վէ զայրը ըէսմիյէյէ տայիր թիւրքճէ վէ ֆրանսըզճա հէր նէվի թահրիրաթ եանի ծրղուհալ, բրօթէսթօ, բաբօրթօ, մէքեաթիպ վէ սայիրէ թահրիր վէ թանզիմ օլունաճաղը վէ իշպու օտայա թէշրիֆէ բաղպէթ պուլուրան զէվաթ հէր վէճհ իլէ խօշնուտ իտիլէճէյի իլան օլունուր։ 2

Ցուէբ Ց. Ամիրեան

ԳԱԼԻԶԱՑԱ ՖՐՕՆՏԻՆԱ

ԳԱԲՍԻԻ Տ'ԷՍԱՆՆՍ ՖԷՊՐԻՖԻԻԴ

Սբնոյ Էորը հող

Պու մուալիճէ սրթմայա գարշը բէք ալա պիր իլաճ օլուպ, սօլֆաթօտան չօգ էյի վէ մուէսսիր տիր վէ մէշհուր հէքիմլեր թարաֆընտան թավսիյէ օլունմագտա տըր։ Ղայաթա վէ Սթամպօլուն պէօյիւք էճզահանէլերինէ միւրաճաաթ օլունմասը։ 14